

Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században
Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті
Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Multiculturalism and Diversity in the 21st Century
International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Absztraktkötet

Збірник тез доповідей

Book of Abstracts

MULTIKULTURALIZMUS ÉS DIVERZITÁS A 21. SZÁZADBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Absztraktkötet

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

„RIK-U” Kft.
Ungvár
2018

УДК: 061.3

II– 79

A kiadvány a 2018. március 27–28-án Beregszászban megtartott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke és az Ungvári Nemzeti Egyetem Történelem és Nemzetközi Kapcsolatok Karának Multikulturális Oktatás és Fordítás Tanszéke által rendezett *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században* című nemzetközi tudományos konferencia absztraktjait tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlegének műhelyében

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

Korrektúra: *Grica-Varcaba Ildikó, Lőrinc Marianna, Kordonec Olekszandr*

Tördelés: *Tótin Viktória, Dobos Sándor*

Borítóterv: *Kolozsvári István, Dobos Sándor*

A borítón látható fotót készítette: *Jablonykó Tamás*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felel: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A közölt absztraktok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos rendezvényt és a kiadvány megjelenését támogatta:

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7692-09-5

© Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia, 2018

© A szerzők, 2018

ПОЛІКУЛЬТУРНИСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ У 21 СТОЛІТТІ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

ТОВ «РІК-У»
Ужгород
2018

УДК: 061.3

П– 79

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у ХХІ столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

Підготовлено у видавничому відділі
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура: *Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінц, Олександр Кордонець*

Верстка: *Вікторія Товтін, Олександр Добош*

Обкладинка: *Іштван Коложварі, Олександр Добош*

Автор фото на обкладинці: *Анатолій Яблонько*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф.Р. ІІ*

Відповідальний за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

За зміст тез відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк збірника здійснено за підтримки:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Станішевський Євген Вікторович

ISBN 978-617-7692-09-5

© Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач, 2018

© Автори, 2018

MULTICULTURALISM AND DIVERSITY IN THE 21ST CENTURY

International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Book of Abstracts

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

”RIK-U” LLC
Uzhhorod
2018

УДК: 061.3

II– 79

The publication includes papers presented at the international academic conference, "Multiculturalism and Diversity in the 21st Century" held on 27–28 March, 2018 in Berehove. The academic event was organised by the Department of Philology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education and the Department of Multicultural Education and Translation, Faculty of History and International Relations of Uzhhorod National University.

Prepared at the Publishing Department of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

Proof-reading: *Ildikó Gríca-Varcaba, Marianna Lőrinc, Olekszandr Kordonec*

Makeup: *Viktória Tótin, Sándor Dobos*

Book cover: *Kolozsvári István, Sándor Dobos*

Book cover photograph by *Tamás Jablonykó*

Universal Decimal Classification (UDC): *The Apáczai Csere János Library of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

Authors are responsible for the content of abstracts.

The international academic conference and the publication of abstracts sponsored by:

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
88000 Uzhhorod, Gagarin Street, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7692-09-5

© Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács, 2018

© Authors, 2018

TARTALOM – ЗМІСТ – CONTENTS

<i>AFSHAR, NAEIMEH</i> : EFFECTS OF L1 DOMINANCE ON THE ACQUISITION OF ENGLISH SOUNDS BY TURKISH/PERSIAN BILINGUALS	15
<i>ALBERT ÁGNES</i> : KREATIVITÁS A NYELVOKTATÁSBAN	16
<i>ALKHRISHEH, HAZIM</i> : MOTIVATION, ATTITUDE AND EFFORT TOWARDS LEARNING ENGLISH: THE CASE OF MUTAH UNIVERSITY JORDANIAN MALE AND FEMALE STUDENTS.....	20
<i>ANDREYKO, VITALIY</i> : НОВА ПАРАДИГМА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОГО МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК ПРИКЛАД ЦИВІЛІЗОВАНОГО СПІВІСНУВАННЯ ДВОХ КРАЇН	22
<i>BÁLINT, EMMA JÚLIA</i> : DIVERSITY OF MENTAL ILLNESSES IN THE HISTORY OF SOCIAL MEDIA IN THE 21 ST CENTURY	27
<i>BANYAS, VOLODYMYR / БАНЯС, В. В.; БАНЯС, Н. Ю.</i> : МАЛОВІДОМИЙ ІВАН ФРАНКО: ПОВІСТЬ «МІСІЯ» (ДО 130-ЛІТТЯ ВІД ЧАСУ ПЕРШОЇ ПУБЛІКАЦІЇ).....	30
<i>BARANY, ADALYBERT</i> : ВПЛИВ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА СВІТОГЛЯД ІМПЕ КЕРТЕСА ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В РОМАНІ «ЗНЕДОЛЕНІСТЬ».....	33
<i>BÁRÁNY ERZSÉBET</i> : KORSZERŰ KÉTNYELVŰ SZÓTÁRAK ALKALMAZÁSA A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁK UKRÁN NYELV ÓRÁIN.....	36
<i>BEREGSZÁSZIANIKÓ</i> : A MAGYAR NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA TARTALMA MINT NYELVI TERVEZÉSI KÉRDÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN	40
<i>BODOR VIKTÓRIA</i> : A DIALEKTOLÓGIAI ISMERETEK ALKALMAZÁSÁNAK FONTOSSÁGA AZ ÓVODAI ANYANYELVI NEVELÉSBEN (EGY EMPIRIKUS FELMÉRÉS EREDMÉNYEI ALAPJÁN).....	43
<i>BOGNÁR, CSABA</i> : UNIFORMIZED MULTICULTURALISM: WORLD STATE, UNIVERSAL LEGAL SYSTEM AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE AT THE DAWN OF CYBORG BEING.....	48
<i>CHONKA, TETIANA</i> : КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.....	53
<i>CSÁSZÁR ISTVÁN</i> : SZOVJET–MAGYAR KAPCSOLATOK 1964-TŐL NAGYKÖVETI JELENTÉSEK ALAPJÁN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁGRA	60
<i>CSERNICKÓ, ISTVÁN</i> : BILINGUAL EDUCATION MODEL FOR THE MINORITIES: ALWAYS THE BEST SOLUTION?.....	62
<i>CSILLIK, ÉVA</i> : EFFECTIVE PRACTICES FOR MEETING THE LEARNING NEEDS OF ‘SUPERDIVERSE’ MULTI-LANGUAGE LEARNERS IN EARLY CHILDHOOD CLASSROOMS	70
<i>DEMCHENKO, INHA</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ІНОЗЕМЦІВ – МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ.....	73

DOBOS, SÁNDOR: OFFICIAL REGULARIZATION OF SETTLEMENT NAMES ON THE TERRITORY OF PRESENT-DAY TRANS-CARPATIA IN THE ERA OF THE FIRST CZECHOSLOVAK REPUBLIC (1919–1938).....	79
DUDICS LAKATOS KATALIN: MIT NEVEZNEK NYELVJÁRÁSNAK A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN?.....	85
FÁBIÁN, MÁRTA: LISTENING STRATEGIES USED BY MONO- AND BILINGUAL MAJORS OF ENGLISH AT THE F. RÁKÓCZI II TRANSCARPATIAN HUNGARIAN INSTITUTE.....	88
FÁBIÁN NÉMETH, BEÁTA: LINGUISTIC LANDSCAPE AS A WAY OF PUBLIC COMMUNICATION IN VINOGRADOVO.....	91
FAILASOFAH, FAILASOFAH: STUDENTS’ CRITICAL LITERACY DEVELOPMENT: A STUDY OF TEACHERS’ INSTRUCTIONAL PRACTICES.....	94
FEISAL, AZIEZ: DEVELOPMENT OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN AN ISLAMIC BOARDING SCHOOL IN INDONESIA: A DYNAMIC SYSTEM PERSPECTIVE.....	95
FODOR, KATALIN: EFL TEACHERS’ TECHNOLOGICAL USE: POSSIBILITIES, ROUTINE AND EXPECTATIONS OF GENERATION Z.....	96
GÁLADÉL: A VALLÁSI KÖLCSÖNHATÁSOK NYOMAI A NÉPI KÉZIRATOS FÜZETEKBE.....	100
GAZDAG VILMOS: AZ OROSZ ÉS UKRÁN KÖLCSÖNSZAVAK KÁRPÁTALJAI MAGYAR NYELVJÁRÁSOKBAN VALÓ ELTERJEDTSÉGÉRŐL ÉS ALAKVÁLTOZATAINAK LÉTREJÖTTÉRŐL.....	106
H. TÓTH ISTVÁN: HOZZÁJÁRULÁS A KÁRPÁTALJAI HELYESÍRÁS-TANÍTÁS MINDENNAPJAIHOZ.....	112
HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA: NYELVI TÁJKÉP BEREGSZÁSZBAN.....	113
HNATYK, KATALIN: NEW WINDS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN TRANSCARPATIA.....	118
ГОРБАТ, ІРИНА ЛЮБА: КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ І ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ВІДОБРАЖЕНІ В КУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОВІТОВОГО МУЗЕЮ САТУ-МАРЕ.....	123
HUSZTI, ILONA: REALISATION OF REFLECTIVE TEACHING DURING THE TEACHING PRACTICE OF ENGLISH MAJOR STUDENTS.....	127
ILLÉS, ÉVA: MONOLINGUALS IN A MULTILINGUAL LANDSCAPE.....	132
KARMACSI ZOLTÁN: EGY KÁRPÁTALJAI GASZTROFESZTIVÁL NYELVI TÁJKÉPE.....	136
KÉSZ BARNA: MULTIKULTURALIZMUS A SZOVJET HADSEREGBEN – KÁRPÁTALJAI MAGYAR KATONÁK BESZÁMOLÓI ALAPJÁN.....	140
KÉSZ BARNABÁS: INTERETNIKUS JELENSÉGEK A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÁRGYI KULTÚRÁJÁBAN.....	146
KÉSZ MARGIT: INTERKULTURÁLIS KÖLCSÖNHATÁS A KÁRPÁTALJAI FOLKLÓRBA SZAKRÁLIS SZÖVEGEK ELEMZÉSE ALAPJÁN.....	150

KÉSZ RÉKA: KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA KÜLFÖLDÖN MUNKÁT VÁL- LALÓ KÁRPÁTALJAI NŐK NARRATÍVÁI ALAPJÁN	155
KHAVAVCHAK, OLEG: ЕМОТИВНИЙ ДИСКУРС «ІСТОРИЇ РУСІВ»	162
KONTRA H., EDIT: FLIPPED CLASSROOMS IN APPLIED LINGUISTICS: PROMOTING 21 ST CENTURY SKILLS FOR LEARNING.....	169
KORDONETS, OLEKSANDR: МОТИВ СМЕРТІ У НОВЕЛАХ «ЗВИЧАЙ- НА ІСТОРІЯ» Б. ЛЕПКОГО ТА «ЗАПИСКИ НЕДУЖОЇ ЛЮДИНИ» О. ПЛЮЩА	173
KOVÁCS SZILVIA: AUTONÓM NYELVTANULÁS ÉS NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK HASZNÁLATA.....	180
KOZMÁCS ISTVÁN: KIS HAL A NAGY TENGEBEN VAGY NAGY HAL A TÓBAN? A KISEBBSÉGI ÍRÓ DILEMMÁJA.....	182
KYCHAK, OKSANA: ЛЮДИНА ЗАКАРПАТСЬКОГО ПОРУБІЖЖЯ: ПО- ЛІКУЛЬТУРНІСТЬ, ПАРАДИГМИ ПРИКОРДОННЯ ТА МІСЦЕВИ МЕНТАЛЬНІ КОРДОНИ В ЦЕНТРІ ЄВРОПИ	183
KYSHARI, BETTINA: РОЛЬ НАТО У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ МІЖНА- РОДНИХ ВІДНОСИН	190
LEBOVICS VIKTÓRIA: NAGYÍTÓ ALATT A TOLMÁCSOLÁS	194
LECHNER ILONA: A KONTEXTUS SZEREPE A FORDÍTÁSBAN.....	196
LIBAK, NATALIA: НЕОЛОГІЗМИ У «ВЕЛИКОМУ ТЛУМАЧНОМУ СЛОВНИКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» ЗА РЕДАКЦІЄЮ В.Т. БУСЕЛ.....	200
LIZÁK, KATALIN: EFL INSTRUCTION IN THE 21 ST CENTURY: MEETING THE CHALLENGES.....	203
LŐRINCZ, MARIANNA: CONCEPTUALIZING EFFECTIVE TEACHING.....	208
LYASHYNA, ALLA: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДА- ЧІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	214
MÁDI, GABRIELLA: LANGUAGE, POWER, ASSIMILATION, AND MINORITIES IN MULTILINGUAL SPACE (BASED ON CONTEMPORARY HUNGARIAN NOVELS).....	218
MAJOR, ÉVA: THE TRUE MYTH – CAN A UNIVERSITY LECTURE BE INTERACTIVE?.....	220
MARHITYCH, DIANA: УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	224
MÁRKU ANITA: NYELVI TÁJKÉP: AZ INTERNETES MÉMEK KÁRPÁTAL- JAI MAGYAR VONATKOZÁSAI	229
KOGA, MASAYUKI: ІСТОРІЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ	233
MÁTÉ RÉKA: KÖZÉPPONTBAN A NYELVTANULÓ: TÖBBNYELVŰSÉG A GYAKORLATBAN	236
MEDGYES, PÉTER: THE NATIVE/NONNATIVE CONUNDRUM REVISITED	239

MELEHANYCH, HANNA: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТТЯ).....	240
MILLISITS MÁTÉ: A HOLLAND–MAGYAR REFORMÁTUS KAPCSOLATOK ÉVSZÁZADAI	245
MOLNÁR D. ISTVÁN: A NYELVI ÖSSZETÉTEL VÁLTOZÁSA KÁRPÁTALJA TERÜLETÉN 1880–1910 KÖZÖTT.....	246
MOLNÁR JÓZSEF: AZ ANGOL NYELV ISMERETE KÁRPÁTALJÁN – A 2001-ES UKRAJNAI NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAI ALAPJÁN	249
MÓNUS DÓRA: DRÁMAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK AZ ANYANYELVOKTATÁSBAN.....	254
MOSKALENKO, OLENA: КРОС-КУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНУ АНГЛОМОВНУ КОМУНІКАЦІЮ.....	258
MOTRUK, VIKTOR: ЧИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД ПІДТРИМАННЯ І РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ФАХОВИХ МОТИВІВ УСНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ).....	262
MYSHKO, ANATOLIY: ФІНЛЯНДІЯ ТА НАТО	267
MYSHKO, SVITLANA: ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	273
NAGY-KOLOZSVÁRI ENIKŐ: INTERKULTURÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE IDEGEN NYELVŰ GYERMEKIRODALOM SEGÍTSÉGÉVEL.....	277
NEMES, ZSOLT: TEACHING HUNGARIAN IN THE US HUNGARIAN WEEKEND SCHOOLS: HERITAGE OR FOREIGN LANGUAGE APPROACH?.....	278
NSHIWI, DARIN: THE IMPACT OF MULTI-COMPETENCE APPROACH ON LEARNING VOCABULARY AND SPEAKING SKILLS OF A THIRD LANGUAGE BY SYRIAN ADULT LEARNERS	279
NYLABOVICH, YANA: УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКА	280
ÖVEGES ENIKŐ: NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM: A MEGOLDÁS A MAGYAR NYELVOKTATÁS PROBLÉMÁIRA?	284
VIRAG, PAUL: СПІВЖИТТЯ ТА БАГАТОЕТНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ПОВІТІ САТУ-МАРЕ У ХХІ СТОЛІТТІ	289
PELESKEI, VIKTORIA: MULTICULTURAL PERSPECTIVES IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN CANADA.....	292
PENCKÓFER JÁNOS: SZEMÉLYESSÉG, ÖNÉLETÍRÁS-JELLEG, „KÁRPÁTALJAI OLVASAT” BALLA LÁSZLÓ ÉLETMŰVE ALAPJÁN.....	298
PILIPENKO, GLEB: СЕРБСКИЙ ЯЗЫК В ВЕНГЕРСКИХ ШКОЛАХ ВОЕВОДИНЫ: ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ.....	301

W. PILLAR, GRANVILLE: A CRITIQUE OF HEMISPHEROLOGY, MODALITY PREFERENCE AND LEARNING STYLES.....	308
PITRA, NELYA: НІМЕЦЬКИЙ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ.....	315
POLYOVIIY, MYKOLA: ПЕРСПЕКТИВИ ЕВОЛЮЦІЇ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ СВІТУ ДО СЕРЕДИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	318
POPOVYCH, NATALIA: РЕЛІГІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПЕРЕКЛАДАХ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДІВ ДАВНЬО-ГРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ).....	323
ПЕВСЕ, АНДРЕЯ: ТРУДНОЩІ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ УГОРЦЯМИ.....	327
PUSKÁS VERONIKA: ISKOLAI NYELVI TÁJKÉR NAGYBEREGEN.....	330
R. FEDOR, ANITA: INVESTMENT INTO HUMAN CAPITAL BY WOMEN WHO ARE TEMPORARILY AWAY FROM LABOUR MARKET.....	334
SHELEMBVA, MYKHAYLO; SHELEMBVA, MARTA: ВПЛИВ УГОРСЬКОГО ЧИННИКА НА ОСОБЛИВОСТІ ПАРТІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	338
SHPENIK, KATERYNA-MARIA: LANGUAGE POLICY OF THE EUROPEAN UNION.....	346
SHPENIK, SILVIA: USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....	351
STEFUCA, VIKTÓRIA: ТРУДНОЩІ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ.....	355
SZABÓ, NOÉMI: CROSS-LINGUISTIC INTERACTION IN THIRD LANGUAGE LEARNING.....	357
SZAMBOROVSZKYNÉ NAGY IBOLYA: NEMZETISÉGI DIVERZITÁS KONTRA BIRODALMI UNIFORMIZÁLÁS. A SZOVJET OKTATÁSPOLITIKA JANUS-ARCÚSÁGA (1953–82 KÖZÖTT).....	359
SZILÁGYI LÁSZLÓ: EGYNYELVŰ ÉS TÖBBNYELVŰ KÖRNYEZETBEN FELNŐTT TANULÓK NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁI ANGOLÓRÁN.....	361
TASKOVICS OKSZANA: KÖZÖSSÉGI OLDALAK A NYELVOKTATÁSBAN.....	365
TODOROV, IHOR: СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	368
TODOROVA, ANNA: EASTERN PARTNERSHIP AND EXPANSION: THE UKRAINIAN PERSPECTIVE.....	373
TODOROVA, NATALIA: INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AND CRITICAL CULTURAL AWARENESS: IMPLICATIONS FOR THE UKRAINIAN ESP CONTEXT.....	379
TÓTH ENIKŐ: A MAGYAR NYELV MEGJELENÉSE GECSE NYELVI TÁJKÉPÉBEN.....	384

<i>TYSHCHUK, ALLA</i> : ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ УКРАЇНИ: ЗМІСТОВНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД.....	387
<i>US, HANNA</i> : ТЕРМІН «ДИТИНА» В ТЕРМІНОЛОГІЇ СІМЕЙНОГО ПРАВА: ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ВИМІР.....	392
<i>USTYCH, SERHIY</i> : СУЧАСНІ ТРАНСКУЛЬТУРНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ЗАКАР- ПАТТЯ.....	396
<i>USTYCH, SERHIY; BENCHAK, OLESYA</i> : СУТНІСТЬ, ФУНКЦІОНУВАН- НЯ ТА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТРАНСКОРДОННИХ СИСТЕМ	397
<i>VANČO, ILDIKÓ</i> : THE TEACHING OF THE SLOVAK LANGUAGE IN SCHOOLS WITH HUNGARIAN AS THE LANGUAGE OF INSTRUCTION IN SLOVAKIA: GENERAL OVERVIEW.....	401
<i>VOVKANYCH, IVAN</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ	402
<i>VRÁBELY, TAMÁS</i> : MULTICULTURAL EDUCATION: WAYS AND METHODS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE	403
<i>VRAUKÓ, TAMÁS</i> : CODE SWITCHING IN HISPANIC-AMERICAN NARRATIVES	407
<i>WAWRZONEK, MICHAŁ</i> : ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК МІЖНАРОДНА ПРОБЛЕМА – НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ, УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЯ	408
<i>WOŁEK, ARTUR</i> : OFFICIAL USE OF MINORITY LANGUAGES: BETWEEN SYMBOLIC POLITICS AND LOCAL PUBLIC POLICIES	413

KREATIVITÁS A NYELVOKTATÁSBAN

Albert Ágnes

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Budapest, Magyarország
Hungary

Előadásomban amellet szeretnék érvelni, hogy egy olyan, napjainkban egyre fontosabbá váló készség, mint a kreativitás, fontos szerephez juthat a nyelvórákon is, és rámutatok arra, hogy a nyelvórák valójában kiváló alkalmat kínálnak a tanulói kreativitás kibontakoztatására. Ehhez először a XXI. századi oktatás elméletein keresztül mutatom be a kreativitás fontosságát, és igyekszem meghatározni, hogy pontosan mit is értenek ezek az elméletek kreativitás alatt. Beszélek röviden a kreativitás jelen helyzetéről az oktatásban. Végül vázolom, hogy miért tartom a nyelvoktatást különösen alkalmasnak a tanulói kreativitás kibontakoztatására.

XXI. századi készségek: a kreativitás szerepe

A XXI. századi készségek alatt általában azokat a képességeket, készségeket és tanulási diszpozíciókat értjük, melyeket számos akadémikus, oktatóval foglalkozó szakember, üzleti vezető és kormányzati hivatal egyaránt elengedhetetlenül szükségesnek tart a XXI. századbeli munkahelyeken. Bár nincs teljes konszenzus a készségek pontos mibenlétét illetően, ugyanakkor számos ilyen lista létezik [6; 8; 12]. A különbségek ellenére a listák közös pontja az, hogy a tárgyi tudás felhalmozása helyett sokkal nagyobb hangsúlyt helyeznek az elsajátítandó készségekre.

Talán az egyik legismertebb listát a *Partnerség a XXI. századi oktatásért* nevű szervezet állította össze [8]. Az elképzelésüket bemutató ábrán ők egy sematikus szivárványt használnak a tárgyi tudást képviselő kulcsfontosságú tárgyak és XXI. századi témák leírására, melyek mellett három létfontosságúnak ítélt készségcsoport kap helyet: (1) a tanuláshoz és innovációhoz kapcsolódó készségek, (2) az életvezetési és karrierrel kapcsolatos készségek, valamint (3) az információhoz, médiához és technológiához kapcsolódó készségek. Mivel az oktatással kapcsolatban az első csoport, a tanuláshoz és innovációhoz kapcsolódó készségek tűnnek a leginkább relevánsnak, ezért most eltekintek a kulcsfontosságú tárgyak és a másik két készségcsoport tárgyalásától. A tanuláshoz és innovációhoz kapcsolódó készségcsoport másik neve a 4C, mivel angolul az ide tartozó készségek mindegyike – kreativitás (creativity), kritikai gondolkodás (critical thinking), kommunikáció (communication) és együttműködés (collaboration) – c betűvel kezdődik.

Ebben az elméleti keretben a kreativitás értelmezésében egyaránt szerepet játszik az a hagyományos megközelítés, miszerint a kreativitás új és értékes ötletek kitalálását és ezek továbbfejlesztését foglalja magába [3], ám a másokkal való kreatív együttműködést is említi, ezáltal összekapcsolva a kreativitást a kommunikációval és az együttműködéssel. Ugyanakkor szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a kreativitás mint fontos készség nemcsak itt jelenik meg, hanem része az összes fent említett, XXI. századi készségeket tárgyaló további elméletnek [6; 8; 12].

Kreativitás az oktatásban

Az intézményes nevelést vizsgálva a kreativitás oktatásban betöltött szerepe egyáltalán nem egyértelmű. Természetesen régóta létezik a *tehetség gondozás* fogalma, amit az oktatás egy speciális területeként tartanak számon, ugyanakkor a közoktatás hagyományos formáiban a kreativitás problémákat is felvet. A tárgyi tudást középpontba helyező megközelítésekben a tanártól elvárják, hogy bizonyos idő alatt adott mennyiségű anyagot adjon le, tanítson meg a diákoknak. Ebből a szempontból problémát jelent, hogy az osztályteremben felszínre törő kreatív gondolatok és megoldások – éppen újszerűségük miatt – zavart keltenek, akadályozzák a tudásátadás megszo-
kott folyamatát. Ezért illetik kritikával manapság egyre többen a jelen oktatási rendszert és állítják, hogy a közoktatásban a kreativitás fejlesztése helyett annak elnyomása, visszaszorítása jellemző. Sir Kenneth Robinson például ezt mondta „Nem felnövünk a kreativitáshoz, hanem kinövünk belőle – vagyis az oktatás során inkább kinevelik belőlünk” [idézi 11, 57. o.].

Ennek ellenére az intézményes oktatásban is egyre többen érvelnek a kreativitás fejlesztése és ösztönzése mellett, amire jó példa a fent bemutatott *XXI. századi készségek* növekvő népszerűsége. A kreativitást ösztönző hangok ugyanakkor már az oktatáspolitikában is egyre erősödnek. Közel egy évtizede, 2010-ben az Európai Bizottság készítettett egy jelentést *Kreatív tanulás és innovatív oktatás* címmel [4]. Ennek keretében szakértők vizsgálták az Európai Unió tagállamainak tanterveit és megállapították, hogy bár a kreativitás ezek mindegyikében említésre kerül, de közel sem ugyanolyan gyakorisággal. Továbbá a hivatalos dokumentumok sajnos azt sem garantálják, hogy az iskolai gyakorlat követi az ezekben megfogalmazott irányelveket. A tanárokkal folytatott kérdőíves vizsgálat azt mutatta, hogy bár a vélekedések szintjén a tanárok támogatják a kreativitást, ennek gyakorlati megvalósulása már sokkal kevésbé egyértelmű. Példa erre, hogy bár majdnem minden tanár egyetértett azzal az állítással, hogy kreatív megközelítések minden tudásterületen és iskolai tantárgy esetében alkalmaz-

hatók, a tanárok kevesebb mint fele állította, hogy óráin használ játékos és multidiszciplináris megközelítéseket, pedig ezek köztudottan fejlesztik a kreativitást. Úgy tűnik tehát, hogy a pozitív attitűdök sokkal ritkábban nyilvánulnak meg a mindennapi gyakorlatban.

Kreativitás a nyelvoktatásban

A kreativitás és a nyelvtanulás kapcsolata többféle szempontból kutatható. Vizsgálhatjuk a kreativitást mint a nyelvtanulásban esetlegesen szerepet játszó egyéni különbséget. Ilyen kutatásokat végzett például Ottó István [7], aki kapcsolatot tárt fel a nyelvtanulói kreativitás és a jegyekkel mért nyelvi teljesítmény között. Saját kutatásaim [1; 2] során pedig azt találtam, hogy a tanulói kreativitásnak arra is hatása van, hogy a diákok milyen nyelvi teljesítményt nyújtanak egyes konkrét feladatokon. Az empirikus kutatások alapján jogosnak tűnik az a következtetés, hogy a nagyobb fokú kreativitás hasznos lehet a nyelvtanulás szempontjából.

Egy másik, az előzővel némileg összefüggő, de talán annál is fontosabb kérdés, hogy vajon a nyelvtanulás megfelelő terep lehet-e a kreativitás ösztönzésére és fejlesztésére. Véleményem szerint erre a kérdésre több okból is igen a válasz. Sok olyan tantárggyal szemben, ahol még manapság is a lexikális tudás felhalmozása az elsődleges cél, a modern nyelvtanulási módszertanokban a nyelv főleg eszközként jelenik meg. A nyelvről során a cél az alkalmazható nyelvtudás megszerzése, nem pedig a minél nagyobb tudásanyag megszerzése magáról a nyelvről. Ennek következtében a nyelvről tárgyalandó témák kevésbé kötődnek, szabadon alakíthatók a nyelvtanuló igényei szerint. Ennek a szabadságnak óriási szerepe lehet a tanulók motiválásában, és ezzel összefüggésben a kreativitás fejlesztésében is [9].

A nyelvről megjelent feladatok amúgy is nagyon változatosak lehetnek, és a feladatalapú nyelvoktatás területén végzett kutatásokból tudjuk, hogy a feladatjellemezők hatással vannak a diákok nyelvi teljesítményére. A szakirodalomban található példák úgynevezett nyitott végű feladatokkal kapcsolatos kutatásokra [5], melyek jellemzője, hogy a feladatnak nincs egy jó megoldása, hanem számos, egyaránt jó megoldás elképzelhető, melyek nagyon hasonlítanak a divergens gondolkodást vizsgáló kreativitás tesztek feladataira. Tin [10] szintén felhívja a figyelmet az úgynevezett kreatív feladatok használatának fontosságára, ő általuk látja biztosítva a nyelvtanuló nyelvfejlődését. Az ő értelmezésében a kreatív feladatok segítségével létrehozott új mondanivaló, új jelentés, amit közölni kell valamilyen módon az idegen nyelven, válik a nyelvfejlődés fő zálogává.

Végül szintén megemlíthetjük az info-kommunikációs technológiák használatát – ami önmagában is fontos XXI. századi készség [8] – a nyelvtanulással kapcsolatban. A nyitott végű feladatokhoz hasonlóan az ICT-eszközök használata is támogatja a divergens gondolkodást, hiszen segítségükkel a nyelvtanulónak lehetősége nyílik különféle ötletek kipróbálására és megvalósítására.

Felhasznált irodalom

1. Albert, Á. (2011). When individual differences come into play: The effect of learner creativity on simple and complex task performance. In P. Robinson (Ed.). *Second language task complexity: Researching the Cognition Hypothesis of language learning and performance* (pp. 239-264). Amsterdam: The Netherlands: John Benjamins.
2. Albert, Á., & Kormos, J., (2004) Creativity and narrative task performance: An exploratory study. *Language Learning*, 54(2), 277-310.
3. Brown, R. T. (1989). Creativity: What are we to measure? In J. A. Glover, R. R. Ronning & C. R. Reynolds (Eds.), *Handbook of creativity* (pp. 1-32). New York, NY: Plenum Press.
4. Cachia, R., Ferrari, A., Ala-Mutka, K., & Punie, Y. (2010). *Creative learning and innovative teaching. Final report on the study on creativity and innovation in education in the EU member states*. European Commission, Joint Research Centre, Institute for Prospective Technological Studies, No. JRC 62370. European Union.
5. Lambert, C. P., & Engler, S. (2007). Information distribution and goal orientation in second language task design. In: Mayo, M. P. G. (Ed.). *Investigating tasks in formal language learning* (pp. 27-43). Clevedon, UK: Multilingual Matters.
6. North Central Regional Educational Laboratory & The Metiri Group. (2003). *enGauge 21st century skills: Literacy in the digital age*. Naperville, IL. Available: <http://pict.sdsu.edu/engauge21st.pdf>
7. Ottó, I. (1998). The relationship between individual differences in learner creativity and language learning success. *TESOL Quarterly*, 32(4), 763-773.
8. Partnership for 21st Century Skills. (2015). *P 21 framework definitions*. Partnership for 21st Century Skills. elérhető: http://www.p21.org/storage/documents/docs/P21_Framework_Definitions_New_Logo_2015.pdf
9. Sternberg, R. J. (1985). *Beyond IQ: A triarchic theory of human intelligence*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
10. Tin, T. B. (2016). Creativity in second language learning. In: R. H. Jones (Ed.). *The Routledge handbook of language and creativity* (pp. 433-451). New York, NY: Routledge.
11. Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.
12. United States. Department of Labor. Secretary's Commission on Achieving Necessary Skills. (1991). *What work requires of schools: A SCANS report for America 2000*. Secretary's Commission on Achieving Necessary Skills, US Department of Labor.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», Берегове, 27–28 березня 2018 року / Редактори: Еніке Надь-Коложварі, Сільвія Ковач – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. – 420 с.

ISBN 978-617-7692-09-5

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

УДК: 061.3

П– 79

Науково-довідкове видання

**ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ
У 21 СТОЛІТТІ**

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

2018

Редактори:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура:

Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Левріні, Олександр Кордонець

Верстка:

Вікторія Товтін, Олександр Добош

Обкладинка:

Іштван Коложварі, Олександр Добош

Відповідальний за випуск:

Ільдико Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36, e-mail: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції*

Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 22.10.2018.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 11,7. Формат 70x100/16.

Замовл. № 2520. Тираж 200.